

HƯỚNG DẪN SOẠN VĂN LỚP 6

BÀI : CÂY BÚT THẦN

I. Về thể loại

Truyện cổ tích Trung Quốc

- Truyện cổ tích là truyện mang những yếu tố kì ảo, lạ thường răn dạy con người những đạo lý như ở hiền thì gặp lành.
- Qua những cốt truyện đơn giản nhưng lại mang đến những bài học quý giá cho con người về những triết lý nhân sinh cuộc sống.

II. Tóm tắt cây bút thần

Mã Lương là một em bé thông minh, mồ côi nghèo khổ say mê học vẽ, vẽ giỏi, ao ước có một cây bút vẽ. Được thần thưởng cho cây bút thần. Có bút thần trong tay em vẽ các sự vật trở thành vật thật. Em vẽ cho người nghèo công cụ lao động. Việc đến tai tên địa chủ, em bị hắt bắt vẽ theo ý hắt. Mã Lương kiên quyết không vẽ, trừng trị hắt rồi bỏ đi vùng khác.

Em vẽ tranh để kiếm sống, sợ ý để lộ tài năng. Vua đã bắt em vẽ theo ý muốn. Mã Lương chống lại nên bị bắt giam vào ngục. Vua cướp bút thần để vẽ nhưng không thành. Mã Lương được thả, em vô đồng ý, rồi vẽ biên, vẽ sóng to gió lớn trừng trị tên vua tham lam, độc ác. Mã Lương trở về với nhân dân đem tài năng vẽ cho người nghèo khổ.

III. Hướng dẫn soạn bài cây bút thần chi tiết

Giải câu 1 (Trang 85 SGK ngữ văn 6 tập 1)

Mã Lương thuộc một kiểu nhân vật rất phổ biến nào trong truyện cổ tích? Hãy kể tên một số nhân vật tương tự trong truyện cổ tích mà em biết.

Trả lời:

Mã Lương thuộc kiểu nhân vật có tài lạ, luôn dùng tài năng để giúp đỡ mọi người, chống lại kẻ tham lam, độc ác... rất phổ biến trong truyện cổ tích. Trong truyện cổ tích Việt Nam có một số nhân vật tương tự Mã Lương như Thạch Sanh, Sọ Dừa...

Giải câu 2 (Trang 85 SGK ngữ văn 6 tập 1)

Những điều gì đã giúp cho Mã Lương vẽ giỏi như vậy? Những điều ấy có quan hệ với nhau ra sao?

Trả lời:

Những yếu tố đã giúp cho Mã Lương vẽ giỏi:

- Em dốc lòng, hằng ngày chăm chỉ luyện tập, không bỏ phí một ngày, Mã Lương có năng khiếu và đam mê hội họa.
- Những bức tranh của em vẽ là do kiến thức thực tế hằng ngày mà em tiếp xúc.
- Được thần ban cho cây bút để thổi linh hồn cho vật vẽ.
- Tài năng kỳ lạ của Mã Lương là sự kết hợp của lòng đam mê, khổ công tập luyện; là sự quan sát và tiếp xúc thực tế cuộc sống quanh mình. Chỉ Mã Lương mới có thể sử dụng cây bút thần, cho thấy em là có người tài năng, đức độ, xứng đáng sở hữu cây bút thần.

Giải câu 3 (Trang 85 SGK ngữ văn 6 tập 1)

Mã Lương đã vẽ gì cho những người nghèo khổ và cho những kẻ tham lam? Hãy đánh giá ngòi bút thần của Mã Lương qua những gì mà Mã Lương đã vẽ.

Trả lời:

Với những người nghèo, Mã Lương không vẽ những của cải sẵn có để hưởng thụ. Em vẽ cho họ cái cày, cái cuốc, cái thùng – những vật dụng sinh hoạt và phương tiện lao động để sản xuất ra của cải vật chất. Việc làm của Mã Lương rất có ý nghĩa, e giúp làm nhẹ bớt gánh nặng trong cuộc sống của người nghèo, nhưng vẫn đề cao sự quan trọng của việc lao động.

Với những kẻ tham lam, độc ác, hoặc là Mã Lương kiên quyết cự tuyệt (như đối với tên địa chủ) hoặc là em chế giễu (vẽ con cóc, con gà trụ lông cho vua). Cuối cùng em dùng cây bút thần để kết liễu bọn chúng.

Mã Lương được các vị thần linh tặng cây bút thần cũng có nghĩa là được trao sứ mệnh giúp đỡ dân nghèo, trừ diệt những kẻ tàn ác, tham lam.

Giải câu 4 (Trang 85 SGK ngữ văn 6 tập 1)

Truyện kể này được xây dựng theo trí tưởng tượng rất phong phú và độc đáo của nhân dân. Theo em, những chi tiết nào trong truyện là lí thú và gợi cảm hơn cả?

Trả lời:

Trong truyện có nhiều chi tiết lí thú và gợi cảm:

- Mã Lương vẽ chim, chim tung cánh bay và cất tiếng hót. Mã Lương vẽ cá, cá bơi lội tung tăng.
- Mã Lương dùng cây bút thần vẽ bánh để ăn, vẽ lò để sưởi.
- Vua bắt Mã Lương vẽ rồng, em vẽ một con cóc ghè, bắt vẽ phượng em lại vẽ một con gà trụ lông.

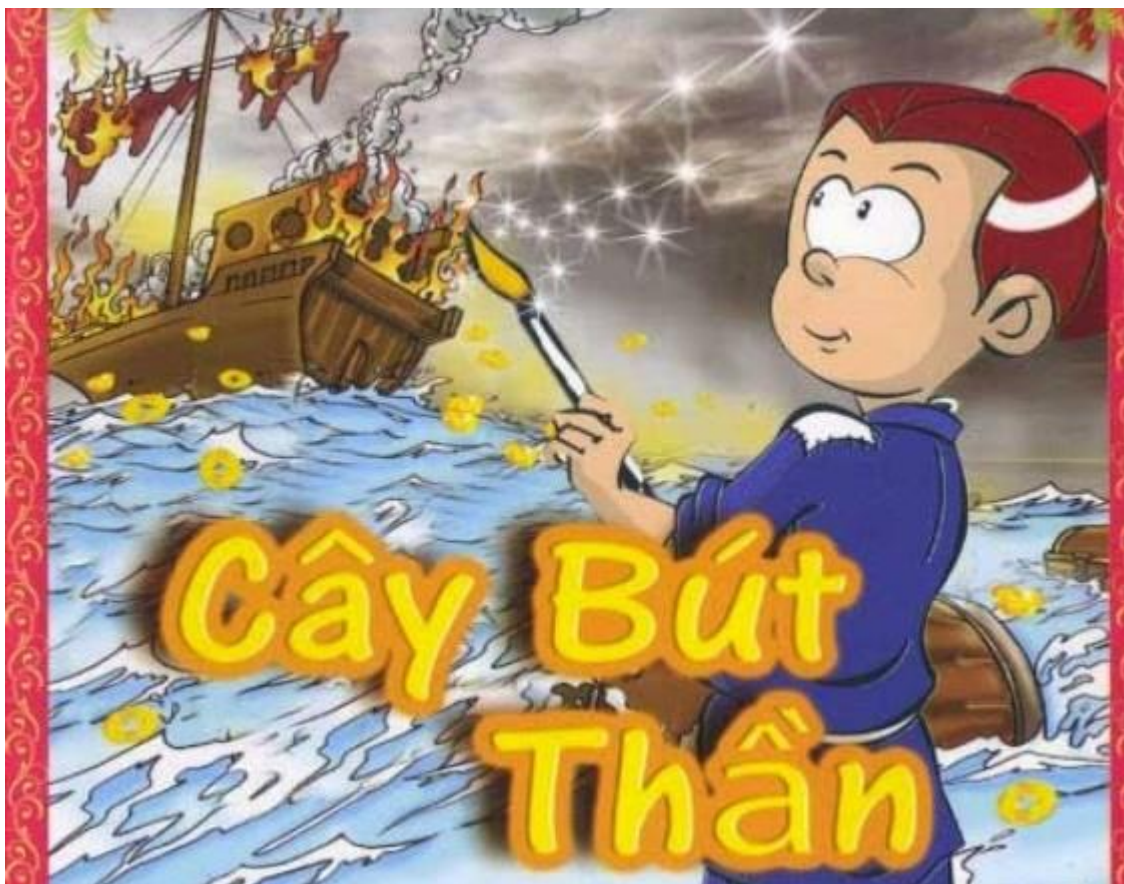
– Mã Lương giả vờ theo ý nhà vua, em vẽ biển, vẽ cá, vẽ cả thuyền cho vua đi xem cá, cuối cùng em vẽ cuồng phong bão tố nhấn chìm tên vua tham lam. Sự trừng phạt của Mã Lương diễn ra trong một thời gian dài khiến ta rất hả hê. Đây có thể nói là một trong những chi tiết đắt giá của truyện. Cái ác luôn luôn bị tiêu diệt.

Giải câu 5 (Trang 85 SGK ngữ văn 6 tập 1)

Hãy nêu ý nghĩa của truyện Cây bút thần.

Trả lời:

Truyện Cây bút thần thể hiện ước mơ của nhân dân có được sức mạnh và khả năng kì diệu để giúp đỡ những người dân nghèo lao động hiệu quả hơn, đồng thời trừng phạt những kẻ tham lam, độc ác. Truyện nhằm khẳng định nghệ thuật chân chính phải được nuôi dưỡng từ thực tế, gắn liền với tài năng, đức độ, tinh thần say mê sáng tạo và chỉ có ý nghĩa khi nó phục vụ cho những mục đích chính đáng của con người. Truyện còn thể hiện mơ ước và niềm tin vào những khả năng kì diệu của con người.

IV. Soạn phần luyện tập cây bút thần

Luyện tập cây bút thần (Trang 85 SGK ngữ văn 6 tập 1)

Bài 1: *Hãy kể diễn cảm truyện này.*

Trả lời:

Khi kể diễn cảm truyện Cây bút thần, các bạn cần chú ý đảm bảo đầy đủ các chi tiết diễn ra trong câu chuyện. Ngoài ra, cần chú ý đến giọng điệu của các nhân vật. Ví dụ như, lúc đối đáp với viên quan thì Mã Lương sẽ nói giọng như thế nào. Để tăng độ diễn cảm của câu chuyện thì bạn nên sử dụng các từ ngữ giàu tính biểu cảm như: thật là, vô cùng, biết bao, thiệt lạ, ...

Bài 2: *Nhắc lại định nghĩa truyện cổ tích và kể tên những truyện cổ tích mà em đã học.*

Trả lời:

* Truyện cổ tích là loại truyện dân gian kể về cuộc đời của một số kiểu nhân vật quen thuộc (nhân vật bất hạnh, nhân vật dũng sĩ, nhân vật thông minh, nhân vật ngốc nghếch...).

Truyện cổ tích thường có yếu tố hoang đường, thể hiện ước mơ, niềm tin của nhân dân về chiến thắng cuối cùng của cái thiện đối với cái ác.

* Những truyện cổ tích được học:

- Thạch Sanh
- Em bé thông minh.
- Cây bút thần.